

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 maja 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Siwek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Paweł Kołodziejcki

SSN Igor Zgoliński

w sprawie **Ł. M.**

skazanego z art. 209 § 1 i 1a k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

na posiedzeniu w dniu 25 maja 2023 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Sopocie

z dnia 12 października 2022 r., sygn. akt II K 280/22

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do
ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Sopocie**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Sopocie ustalił, że Ł. M., został skazany wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Gdyni z 5 września 2002 r., sygn. akt VIII K 831/05, za czyn popełniony 28 kwietnia 2005 r., kwalifikowany z art. 178a § 1 k.k., na karę 8 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin miesięcznie, oraz

2 lata zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych i 200 zł świadczenia, która to kara została wykonana;

2. Sądu Rejonowego w Gdyni z 22 marca 2011 r., sygn. akt IX K 197/11, za czyn popełniony w okresie od listopada 2009 r. do stycznia 2011 r., kwalifikowany z art. 209 § 1 k.k., na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, której wykonanie następnie zostało zarządzone, a kara została wykonana przez skazanego;
3. Sądu Rejonowego w Sopocie z 12 stycznia 2015 r., sygn. akt II K 470/14, za czyn popełniony 1 grudnia 2014 r., kwalifikowany z art. 178a § 1 k.k., na karę 12 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin miesięcznie oraz 5 lat zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, także 200 zł świadczenia – która to kara została wykonana;
4. Sądu Rejonowego w Sopocie z 3 września 2020 r., sygn. akt II K. 62/20, za czyn popełniony w okresie od 11 czerwca 2017 r. do 14 lutego 2020 r., kwalifikowany z art. 209 § 1 i 1a k.k., na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, które następnie zarządzono i kara ta pozostaje do wykonania;
5. Sądu Rejonowego w Sopocie z 31 stycznia 2021 r., sygn. akt II K 432/21, za czyn popełniony w okresie od 15 lutego 2020 r. do 25 października 2021 r., kwalifikowany z art. 209 § 1 i 1a k.k., na karę 5 miesięcy pozbawienia wolności, która jest wykonywana przez skazanego.

Uwzględniając powyższe, Sąd Rejonowy w Sopocie wyrokiem łącznym z 12 października 2022 r., sygn. akt II K 280/22, na podstawie art. 85 § 1 k.k., art. 85a k.k., art. 86 § 1 k.k., art. 4 § 1 k.k., połączył kary jednostkowe wymierzone Ł. M. prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Sopocie o sygn. akt II K 432/21, w wymiarze 5 miesięcy pozbawienia wolności,
2. Sądu Rejonowego w Sopocie w sprawie o sygn. akt II K 62/20, w „wymiarze 8 miesięcy pozbawienia wolności” i wymierzył mu karę łączną roku pozbawienia wolności, wskazując iż w pozostałym zakresie wyroki

podlegają odrębnemu wykonaniu (pkt I wyroku). Na podstawie art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej w pkt I wyroku kary łącznej zaliczył skazanemu okres odbywania kary w sprawie o sygn. akt II K 432/21 (pkt II). Na podstawie art. 572 k.p.k. umorzył postępowanie w zakresie połączenia kar i środków karnych orzeczonych wyrokami niewskazanymi w pkt I (pkt III); a także na mocy art. 626 § 1 k.p.k. w zw. z art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił skazanego od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych, którymi obciążył Skarb Państwa (pkt IV).

Przedmiotowy wyrok nie został zaskarżony przez żadną ze stron i uprawomocnił się w 20 października 2022 r.

Kasację od tego wyroku, na korzyść skazanego Ł. M. wniósł Prokurator Generalny, który zaskarżając wyrok w całości, zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 410 k.p.k. w zw. z art. 413 § 1 pkt 4 k.p.k. w zw. z art. 574 k.p.k., polegające na pominięciu przez Sąd Rejonowy wynikającej z materiału dowodowego i mającej istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia okoliczności w postaci rzeczywistego wymiaru kary pozbawienia wolności, orzeczonej wobec Ł. M. wyrokiem Sądu Rejonowego w Sopocie z 3 września 2020 r., sygn. akt II K 62/20, a w konsekwencji wadliwym określeniu rozmiaru tej kary w części wstępnej orzeczenia oraz błędnym przyjęciu, iż wyrokiem tym orzeczono karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, zarządzoną następnie do wykonania; podczas gdy w istocie wymierzono nim karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, zarządzoną następnie do wykonania, w następstwie czego doszło do wadliwego, bo z rażącym naruszeniem art. 86 § 1 k.k., w brzmieniu obowiązującym do 24 czerwca 2020 r., określenia wymierzonej skazanemu kary łącznej powyżej zakreślonej wskazaną normą prawną górnej granicy kary łącznej pozbawienia wolności, poprzez orzeczenie wobec wymienionego - w miejsce skazań jednostkowych na kary pozbawienia wolności w wymiarach: 6 (sześciu) miesięcy (sygn. akt II K 62/20) oraz 5 (pięciu) miesięcy (sygn. akt II K 432/21) - kary łącznej roku pozbawienia wolności, czyli powyżej sumy wskazanych kar.

Wskazując na ten zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Sopocie do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest oczywiście zasadna, dlatego należało ją rozpoznać na posiedzeniu bez udziału stron, zgodnie z art. 535 § 5 k.p.k.

Analiza akt sprawy, zwłaszcza wydanych wobec skazanego wyroków potwierdziła, że w czasie procedowania przed Sądem Rejonowym doszło do rażącej obrazy wskazanych w *petitum* kasacji przepisów prawa.

Bezspornym jest bowiem, że w części wstępnej wyroku łącznego powinny zostać opisane dokładnie wszystkie skazania, które następnie stanowią przedmiot tego rozstrzygnięcia (art. 413 § 1 pkt 4 w zw. z art. 574 k.p.k.). W komparycji powinny zostać zatem poprawnie określone zarówno daty wydania poszczególnych wyroków analizowanych pod kątem wydania wyroku łącznego, ich sygnatury, daty przypisanych czynów, podstawy prawne skazań, ale także kary jednostkowe i łączne wymierzone za te przestępstwa. Skazania wymienione i opisane w tej części wyroku, stanowią bowiem podstawę rozstrzygnięcia w części dyspozytywnej, czyli w tzw. sentencji wyroku.

Sąd Rejonowy w Sopocie, opisując w części wstępnej wyroku łącznego skazania wydane wobec Ł. M., błędnie jednocześnie ustalił, iż w sprawie Sądu Rejonowego w Sopocie o sygn. akt II K 62/20, została skazanemu wymierzona kara „8 miesięcy pozbawienia wolności”, podczas gdy, jak wynika z treści wyroku tego Sądu, Ł. M. za czyn z art. 209 § 1 i 1a k.k. wymierzono karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 2 lat tytułem próby (k. 238). Wykonanie tej kary zostało następnie zarządzone.

Błędne określenie wysokości tej kary i uczynienie jej w takim wymiarze wraz z karą 5 miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną wobec Ł. M. w sprawie o sygn. akt II K 432/21, podstawą kary łącznej w wymiarze roku pozbawienia wolności orzeczonej zaskarżonym wyrokiem łącznym o sygn. akt II K 280/22, rażąco naruszało treść art. 86 § 1 k.k. oraz wskazane w tym przepisie reguły wymiaru kary łącznej.

Sąd Rejonowy w Sopocie, stosował przepisy Kodeksu karnego w brzmieniu obowiązującym od 1 lipca 2015 r. do 24 czerwca 2020 r., a wówczas art. 86 § 1 k.k. stanowił, że sąd wymierza karę łączną w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy, nie przekraczając jednak

810 stawek dziennych grzywny, 2 lat ograniczenia wolności albo 20 lat pozbawienia wolności; karę pozbawienia wolności wymierza się w miesiącach i latach. Oznacza to, że kara łączna wymierzona na gruncie niniejszej sprawy nie mogła przekraczać 11 miesięcy pozbawienia wolności.

Trafnie skarżący dostrzegł, że zaskarżony wyrok łączny Sąd Rejonowy wydał w czasie, kiedy obowiązywała już zmieniona treść art. 86 § 1 k.k., przy czym ta zmiana - dokonana na mocy art. 38 pkt 4a ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 (Dz. U. z 2020 r. poz. 1086) - nie modyfikowała górnej granicy kary łącznej, wyznaczonej sumą kar podlegających łączeniu, tylko podwyższyła dolną granicę kary łącznej z pułapu „od” najwyższej z kar, do „powyżej” najwyższej z kar. W ustawie tej wskazano także, że przepisy rozdziału IX ustawy zmienianej w art. 38 (czyli regulacji dotyczących zbiegu przestępstw oraz łączenia kar i środków karnych), w brzmieniu dotychczasowym, stosuje się do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy (art. 81 ust. 1 tej ustawy).

Stwierdzić zatem należy, że co prawda oba wyroki jednostkowe podlegające łączeniu w analizowanej sprawie, zostały wydane już po 24 czerwca 2020 r. (w sprawie o sygn. akt II K 62/20 - 3 września 2020 r., natomiast w sprawie o sygn. akt II K 432/21 - 31 stycznia 2021 r.), to jednak z uwagi na fakt, iż czyn będący przedmiotem osądu w sprawie o sygn. akt II K 62/20 został popełniony przed przywołaną datą nowelizacji (w okresie od 11 czerwca 2017 r. do 14 lutego 2020 r.), przepisy ustawy karnej w przyjętym przez Sąd *meriti* brzmieniu, jako korzystniejsze dla skazanego właściwie zostały zastosowane w tej sprawie. Obowiązujący wówczas art. 86 § 2 k.k. stanowił natomiast, że podstawą orzeczenia kary łącznej są kary wymierzone i podlegające wykonaniu i taki walor posiadały w tamtym czasie oba połączone wyrokami łącznym skazania Sądu Rejonowego w Sopocie o sygn. akt II K 62/20 oraz II K 432/21.

Aktualnie - po uchyleniu zaskarżonego orzeczenia - okazać się jednak może, że skazanie w sprawie o sygn. akt II K 432/21 utraciło już przymiot kary podlegającej

wykonaniu skoro, jak wynika z akt, kara orzeczona tym wyrokiem powinna być odbywana przez skazanego do 15 grudnia 2022 r. (k...). Wydanie wyroku łącznego wobec skazanego, w takim układzie procesowym, być może, nie będzie już w ogóle możliwe. Niemniej, sytuacja Ł. M. nie ulegnie pogorszeniu, gdyż odbycie przez niego kolejno każdej z prawomocnie orzeczonych kar jednostkowych, będzie dla skazanego korzystniejsze od sytuacji ukształtowanej zaskarżonym wyrokiem łącznym, na mocy którego miałby odbywać karę łączną w wymiarze wyższym niż suma poszczególnych orzeczonych wskazanymi wyrokami represji karnych.

Mając to wszystko na uwadze zaskarżony wyrok łączny należało uchylić a sprawę skierować do ponownego rozpoznania, w toku którego niezbędną będzie ponowna szczegółowa analiza wszystkich skazań wydanych wobec Ł. M. w aspekcie zwłaszcza możliwości wydania wobec niego wyroku łącznego.

Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji wyroku.